



Adviescollege —
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister voor Klimaat en Energie
De heer drs. R.A.A. Jetten
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/SH/bs/ATR2621/2022-U138

Uw referentie

Datum 23 december 2022
Betreft Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023

Geachte heer Jetten,

Op 12 december 2022 is de *Regeling houdende regels inzake een subsidie voor leveranciers ter bekostiging van een plafond voor energietarieven voor kleinverbruikers in 2023 (Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023)* voor advies aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) toegezonden. De adviestermijn van ATR verloopt op 9 januari 2022.

Context en inhoud van het voorstel

De energieprijzen zijn fors gestegen sinds de start van de oorlog in Oekraïne. Huishoudens met een variabel energiecontract of een vast contract dat afloopt, hebben daardoor een hoge energierekening, met negatieve koopkrachteffecten tot gevolg. Om hen financiële zekerheid te bieden ten aanzien van de energieprijzen heeft het kabinet op Prinsjesdag aangekondigd per 1 januari 2023 een tijdelijk prijsplafond in te stellen. Het voorliggende voorstel geeft invulling aan dit voornemen.

De energieleveranciers spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van het prijsplafond. Zij vragen subsidie aan op basis van de verbruiksgegevens van de huishoudens en andere kleinverbruikers waarvoor het prijsplafond is ingesteld. Met de subsidie beperken zij de energietarieven voor die huishoudens en kleinverbruikers. Het type energiemeter (analoog of digitaal) dat deze klanten hebben, is niet relevant voor het recht om van het prijsplafond gebruik te maken. Het type meter heeft echter wel gevolgen voor de wijze waarop energieleveranciers over de verbruikgegevens kunnen beschikken. Digitale meters kunnen immers op afstand worden uitgelezen, analoge meters niet.

De tarieven die klanten betalen, zijn afhankelijk van (de hoogte van) het verbruik. Tot 1200 m³ gas, 2900 kWh elektriciteit en 37 gigajoule (GJ) warmte betalen de betreffende huishoudens en andere kleinverbruikers het plafondtarief. Boven deze verbruiksplafonds betalen zij het markttarief. Het plafond voor gas en elektriciteit is 'opgeknipt' in 365 dagen. Afhankelijk van de dag waarop de jaarafrekening plaatsvindt, bestaat het plafond uit twee verschillende delen. De deelplafonds tellen samen op tot het totale verbruiks-

plafond. De keuze voor deze vormgeving volgt uit het feit dat de systemen van energieleveranciers zijn ingericht op de jaarafrekening. Voor de uitvoerbaarheid van de regeling is bij deze systemen aangesloten.

De prikkel om energie te besparen is een belangrijk onderdeel van het prijsplafond. De verbruiksgrenzen zijn zo gekozen dat klanten gestimuleerd worden om energie te besparen. In hoeverre zij ook daadwerkelijk energie kunnen besparen, hangt af van hun woon-situatie. Relevant daarbij is dat met de plafondtarieven al een prikkel om te besparen bestaat. De plafondtarieven zijn namelijk fors hoger dan de energietarieven van voor de oorlog in Oekraïne.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

De noodzaak tot ingrijpen volgt uit het feit dat huishoudens financieel in de knel komen door de hoge energieprijzen en de bestaanszekerheid van deze huishoudens wordt aangetast. Het college heeft geen opmerkingen over de onderbouwing van de noodzaak tot ingrijpen. Het constateert dat het gekozen instrument van een prijsplafond aangrijpt bij de twee redenen voor ingrijpen: het plafond beperkt de hoogte van het energietarief voor de betreffende verbruikers en geeft zekerheid over het maximale tarief dat hen in rekening wordt gebracht. Het college merkt daarbij op dat het prijsplafond alleen voor 2023 geldt en daarmee dus *tijdelijk* is. Het is echter (nog) niet duidelijk dat de hoge energietarieven slechts een tijdelijk fenomeen zijn. Het ligt daarom voor hand in een tussentijdse evaluatie te bekijken of het wenselijk is om ook na 2023 maatregelen te treffen om huishoudens en andere kleinverbruikers te compenseren voor hoge energiekosten.

1.1 Het college adviseert een tussentijdse evaluatie uit te voeren om te beoordelen of het probleem tijdelijk is en of maatregelen na 2023 wenselijk zijn.

2. *Minder belastende alternatieven*

De toelichting bij het voorstel gaat in op drie overwogen alternatieven. Het eerste alternatief is een belastingkorting op de energierekening. Voordeel van deze maatregel is dat deze maatregel direct aangrijpt op de energierekening van de betreffende huishoudens en andere kleinverbruikers, zonder dat energieleveranciers subsidie hoeven aan te vragen. Nadeel is dat het niet goed uitvoerbaar is om meerdere malen per jaar de belasting te verlagen. Ook is het moeilijk om vooraf de benodigde verlaging van de belasting in te schatten. Verder is een belastingkorting niet gekoppeld aan de hoogte van het verbruik. Volgens de toelichting heeft zij daardoor geen besparingsprikkel. Het college plaatst hier een vraagteken bij, want het markttarief brengt een grotere prijsprikkel tot besparing met zich mee dan het (lagere) prijsplafond.

Een tweede alternatief is de inzet van de Prijzenwet. De overheid kan daarmee een verbod opleggen aan bedrijven om goederen en diensten boven een bepaalde prijs aan te bieden. Voorwaarde voor de inzet van de Prijzenwet is dat sprake moet zijn van een versnellende stijging van de inflatie. De huidige economische omstandigheden voldoen niet aan deze voorwaarde.

Het derde alternatief is om het geld dat het kabinet nu besteedt aan de subsidieregeling, aan te wenden voor meer structurele energiebesparende maatregelen, zoals het plaatsen van zonnepanelen of het investeren in isolatie. Dit alternatief biedt echter op korte termijn geen soelaas voor huishoudens en andere kleinverbruikers.

Het college constateert dat de toelichting inhoudelijk onderbouwt waarom niet is gekozen voor één van de genoemde alternatieven.

In het kader van minder belastende alternatieven is ook relevant of de vormgeving van het gekozen instrument niet onnodig belastend is. Bij het voorliggende voorstel hoeven alleen energieleveranciers te voldoen aan verplichtingen. Zij moeten eenmaal een aanvraag indienen, vragen voorschotten aan en dienen een verzoek tot vaststelling in. Het verzoek tot vaststelling gaat vergezeld van een verklaring van de accountant. De verantwoording die energieleveranciers moeten afleggen over kosten en prestaties, komt gezien de omvang van de subsidie overeen met het Uniform subsidiekader.

Een belangrijk aspect van de subsidieregeling is dat energieleveranciers subsidie aanvragen op basis van de verbruikgegevens van de huishoudens en andere kleinverbruikers waarvoor het prijsplafond is ingesteld. Energieleveranciers kunnen daartoe digitale meters op afstand uitlezen. Voor analoge meters (en voor sommige digitale meters) bestaat deze mogelijkheid niet. De betreffende huishoudens en kleinverbruikers moeten dan mogelijk extra handelingen verrichten om de energieleveranciers over de gegevens te laten beschikken. Het college onderkent dat dergelijke extra handelingen niet direct voortvloeien uit wettelijke verplichtingen en daarmee formeel gezien niet tot regeldruk leiden. Ze kunnen echter wel leiden tot ervaren regeldruk. Het college geeft daarom in overweging om in overleg met de energieleveranciers maatregelen te nemen om dergelijke extra handelingen te voorkomen.

3. Werkbaarheid

Voor de beoordeling van de werkbaarheid van de voorliggende subsidieregeling is ten eerste relevant of de handelingen voor de energieleveranciers te doen zijn en of deze passen bij de werkwijze die zij hanteren. De toelichting geeft aan dat de regeling in nauw overleg met de energieleveranciers is opgesteld. Daarbij is aangesloten op de systemen van de leveranciers.

Het college heeft geen opmerkingen over de werkbaarheid voor energieleveranciers.

Verder is het van belang om te voorkomen dat de betreffende huishoudens en andere kleinverbruikers verkeerde verwachtingen hebben over het doel en de uitwerking van het prijsplafond. Het gaat er dan met name om dat zij weten wanneer en in welke mate het prijsplafond voor hen geldt. Dit vergt inzicht in de mate waarin zij hun verbruiksplafond hebben benut en de gevolgen daarvan voor hun energierekening.

3.1 Het college adviseert om energieleveranciers huishoudens en andere kleinverbruikers inzicht te geven in de mate waarin hun verbruik onder het verbruiksplafond blijft, vóórdat de eindafrekening wordt opgemaakt.

Verder is het college van mening dat bovenstaande aandachtspunten op het gebied van werkbaarheid de vraag doen rijzen of het prijsplafond ook in de toekomst de voorkeursvariant is. Deze vraag moet naar de mening van het college onderdeel vormen van de hierboven genoemde tussentijdse evaluatie.

4. Gevolgen regeldruk

Volgens de toelichting bij het voorstel is de verwachting dat alle energieleveranciers een aanvraag indienen. Voor gas en elektriciteit zijn er 60 leveranciers. Voor warmte zijn er 300 leveranciers. De regeldrukparagraaf geeft inzicht in de handelingen die energieleveranciers moeten verrichten om de subsidie aan te vragen. De paragraaf maakt daarbij onderscheid in kennisnamekosten, kosten voor de aanvraag van de subsidie, implementatie- en IT-kosten, kosten voor de aanvraag van voorschotten, overige gegevensverstrekking en de aanvraag tot vaststelling. De totale regeldrukkosten zijn geraamd op (afgerond) € 35 miljoen. Het geraamde budget van de regeling is € 11,2 miljard. Het regeldrukpercentage is 0,31%.

De paragraaf besteedt verder aandacht aan de ervaren regeldruk en meerkosten die energieleveranciers maken in het kader van de klantencontacten, facturering & factuurcommunicatie en de boekhouding. De meerkosten zijn (conform Handboek meting regeldrukkosten) niet meegenomen in de totaalberekening, omdat energieleveranciers van het ministerie een vergoeding krijgen voor deze kosten.

Hierboven is bij toetsvraag 2 opgemerkt dat huishoudens en kleinverbruikers met energiemeters waarvan de standen niet op afstand worden uitgelezen, mogelijk extra handelingen moeten verrichten om hun energieleveranciers over de juiste verbruikgegevens te laten beschikken. Het college geeft in overweging om inzichtelijk te maken hoe groot de betreffende groep huishoudens en kleinverbruikers is en in welke mate zij extra handelingen moeten verrichten. Dit inzicht biedt een indicatie voor de noodzaak om de mitigerende maatregelen te nemen die bij toetsvraag 2 zijn genoemd.

Dictum

Het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel is:

De regeling vaststellen, nadat rekening is gehouden met de adviespunten.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris